

ESKUBIDEETARAKO MUGAK ETA GAURKO NAFAR GIZARTEAREN LIBERTATEAK, ETENGABEKO KONKISTA SUFRITZEN DUEN ONDORIOA

Agerikoak dira eskubidearen aurkakoren gatik bere baliogabetasuna eta bidegabe gatik bere indargabetzea, Europako gizarte honen gatik jarduteko lehen beharra osatuz, konkistatuta eta gutxietsita, bada ez du egiten, indarrez bere berezko Estatu independentea kentzea sufritu zuen, bere konstituzio politikoaren denbora askotan (1841 urtean), bere sistema juridiko eta bere estatuko erakundearen parte zaharrenaren, eta 1856an erabateko babesgabetasunean gizarte hau banatu zen eta bere lurraldekotasuna, Espainiaren eta Frantziaren artean banatuz.

1.-LIBERTATERAKO MUGAK

1.- ZIBILAK:Nafarrek, jarraian pairatzen duten konkistaren ondorio bezala, bere zuzenbide zibilen ariketa librea dute aurrez espainiarregatik edo frantziarregatik ezagutzeko inposatzeagatik, eta nafar bezala ez soilik baldintzatuta, errealitatean ekartzen duena, hiritartasun nafarren eta bere zuzenbide zibilaren gutxitze juridikoa.

1.2. - NAZIONALITATEKO: Nazionalitate nafarraren gutxitze juridikoaren ondorio bezala gertatzen da nafarra auzo administratiboko eta Espainiako edo Frantziako nazionalitatekoengatik lortzeko arauen ordezipen basatia.

1.3.- JURIDIKOAK: Sistema juridiko nafarra ere estatuko eta nazionala izanez, osoa 1841era arte, partzialki gaur egun luze dirau, baina Espainiako Estatuaren ordenamendu juridikoaren mendean jarrita

1.4.- INDIBIDUALAK: Nafarregana berezko eskubideen ariketa librea kentzeak bere libertate indibidualei eragiten die.

1.5.- KOLEKTIBOAK: 1841etik ez zaie nafarrei ezagutzen bere gizartearen esistentzia juridikoagatik edo hiritartasun nafarrak Espainiako edo Frantziakoa izan daitezke, bere nor bere gizarteetako batzuk eta hiritartasunak bezala, soilik

1.6.- MUGIMENDUKOA: Ínterestatal-a indarreko hitzarmenak, Espainiaren eta Frantziaren artean 1856an izenpetuta, Nafarroa bitan banatzen du fisikoki eta nafarren mugimendu librea galarazten du bere osotasunean inposatutako bere hiritartasun Espainiako edo Frantziakoak alde batera utzita bere lurraldekotasunean.

1.7.- SUBIRANOTASUNA: Espainiarrak eta frantziarrak hiritartasunen subiranotasuna gainjarri diote hiritartasun nafarren subiranotasunari hurrenez hurren.

1.8.- INDEPENDENTZIA: Konkista eta gizarte nafarrerako independentziaren ukapenak bere Espainiako edo Frantziako boterearen behartutako saila ekartzen du.

1.9.- JUSTIZIA: 1841etik aurrera hiritartasun nafarrak ikusten dira bere epaile naturalez eta

bere justizia nafarraz gabetuta hura Espainiako edo Frantziako justiziarri eskatzera behartuta ikusten da.

I.10- PUBLIKOAK: Gizarte nafarrari falta zaio libertate publikoak guztiz menpekotasunean Frantzia eta Espainiako gizarte konkistatzaileen interesek baldintzapean jarrita.

I.11.- POLITIKAK: Espainiako edo Frantziako libertate politikoen ariketa gizarte nafarrari baimentzen zaio soilik, ez halakoak bezalako nafarrak.

Horrela dago hauteskunde-barrutiaren, lurraldekotasunaren eta hauteskunde orokorretan eta europarrengan gizarte beraren eremu geografikoaren arteko kointzidentzia debekatuta.

I.12.- JURISDIKZIONALAK: Konkistatutako gizarte nafarra bizi izandako lurraldearen batasun juridikzionala aitortzea ez da nahi.

I.13.- HISTORIAKO MEMORIA: Sistematikoki ukatzen da nafarren gizabanako memoria eta kolektiboa, ezkutatuz eta eraman handiko sarraskiak eta konkistatzaileek baimendutakoekiko berezko gertaera historikoak ordezkatzuz.

I.14.- BILERAKO ETA POLITICA ELKARTEKOA : Bere gobernuko ordezkarien bide Estatu konkistatzailearen kontrol zorrotzak monopolizatuta daude

I.15.- KIROLETAKOAK: Estatuko antolaketa konkistatzaileen, Espainiako edo Frantziako menderatuta bezala ez bada nazioarteko ekitaldietan parte hartzeko aukera kirolari nafarrei ukatzen zaie.

I.16.- DIBERTIGARRIAK: Espainiako eta Frantziako gizarteak beltzaileak jabetzea berezko jai-manifestazioak.

I.17.- ARTISTIKOAK: Ezkutatzea eta gizarte nafarraren kideen ertigintzaren ukapena, Espainiako edo Frantziako bezala ez bada

i.18.- PENTSAMENDUKO ETA ERLIJIOSOETAKO: Pentsamenduaren eta Espainiako eta Frantziako sineste erlijiosoaren manifestazioaren gaineko arauak ez dute pentsamendu-libertatea errespetatzen, heziketa eta gizarte nafarraren erlijioa, bada galarazten dituzte ariketa-libertatea, konstituzioa eta etengabeko konkistaren hasiera baino lehen zegoen ezarpena.

II.- ESKUBIDEEN MUGAK

II.1.- EKONOMIKOAK: Gainjarritako Espainiako eta Frantziako gizartearen interes ekonomikoek ekonomia nafarraren garapena baldintzapean jartzen dute errealitatean larriki.

II.2.- SOZIALAK: Kutxen Espainiako edo Frantziakoa gizarte-segurantzaren inposatzera beharrezko sartzea gizarte nafarrari.

libertate nafarra

II.3.- LINGUISTIKOAK: Apartheid linguistikoa nagusitu da lurraldea euskara-rako mugatze linguistiko arbitrariotan banatuz.

II.4.-KULTURALAK: Interestatal-a eta internazionala eta Nafar Estatuaren kultur ondarea ez onartzea.

II.5.- FINANTZARIAK: Nazioarteko finantzaketa zuzenki lortzeko debekuak.

II.6.- ANTOLAMENDUA ETA PLANGINTZA: Bere eskubidea gizarte nafarrari ukatzen zaio planifikatzen du eta Estatu bezala bere ekonomia ordenatzea, 1841a baino lehen bezala.

II.7.- ERDI INGURUNEARENAK: Esku-sartzea eta monopolioa espainietako eta frantziatiko Estatuak uraren, lurraren, airearen kudeaketan, haizean, eguzkitako... .

II.8.- FISKALAK: Hidrokarburoen gainean, elektrizitatearen, inposatutako, hitzarmenaren, kontzertuaren iruzurraren, kupoaren bitartez Estatu konkistatzaileengatik nafar gizartearen baliabide fiskalei kentzea BEZa esportazioak...

II.9.- ONDAREZKO ETA MONUMENTUEN: Utzikeria, ezkutatzea eta monumentuen ondarearen suntsiketa: arkeologikoa, ostrakak, grafitoak, ehorzketak, nekropolia, herriak, etxebizitzak, instalazio industrial, oinetakodunak, objektu historikoko trafiko ilegala, termak, gazteluak.

II.10.- SANITARIOAK: OME ren kidea izateko Nafar Estatu bezala eragozpena.

II.11.- HEZIGARRIAK: Maila hezigarri guztietako bere hezkuntza programen Estatu konkistatzaileengatik inposatzea.

II.12.- ERRETIROAK: Estatu konkistatzaileek hondoak eta pentsioetarako diruzaintza monopolizatzen dituzte.

II.13.- GIZATIAK: Sistematikoki urratu nafar gizartearen giza eskubideak ez aitortzera 1841aren ondoren beraren esistentzia.

II.14.- ADIERAZPENA: Espainiako edo Frantziako gizartearen espresioaren medioen monopolio praktikan estatalak eta pribatuak.

II.15.- INFORMAZIOA: Gizarte konkistatzaileen interesek baldintzatuta.

II.16.- DEFENTSA: Debekatuta dago autodefentsa eta babesa bitartekari armatuekin gizarte nafarraren Estatuaren baliabideekin.

II.17.-LURRALDE TASUNA: Lurralde-barrutietako zatiketa konkistatzaileen interes bakarrari lagunduz era arbitrarioan eginda dago.

II.18.- KOMUNIKAZIOA: Komunikabideak eta garraioak egin dira nafar gizartearen beharren ezkutuan eta intereserako eta konkistatzaileen zerbitzurako.

II.19.- JABETZA KOLEKTIBOA: Herri-ondasun-utzikeria: erkidegoak, fazeriak, larreak, urak, laborantza-ingurumen-lurrak, zurak, basoak.

II.20.- ONDARE PUBLIKOAK: Nafar gizartearen ondare publikoen kitapena: trenbideak, tranbiak, bankuak, meategiak, urak.

II.21.- JABETZA PRIBATUA: Nafar eskubidearen arabera ez da ulertzen jabetza bai indibidual bai kolektiboa, pribatu edo publikoko parte bezala.

II.22.- NAZIOARTEKO ERLAZIOAK: Indarrean eta 1841etik nafar gizarteak nazioarteko erlazioetako subjektu aktibo bat izateari uzten dio beren pasibo bihurtzeko.

II.23.- MILITARRAK: 1841era arte indar armatu nafarrek egon behar zuten bere gradu guztietako nafar ofizialek agintariaren azpian, gaur ez zaie baimentzen, nagusi espainiar edo frantziarreko agintariaren azpian egon behar izanez.

II.24.- ELKARTASUNA: Nafar gizarteak ikusten da halako bezala elkartasunez izateko beste gizarte batzuekiko nazioarteko mailara eta pertsonengana bere eskubidea erabiltzea kenduta.

II.25.- AUKERA: Bere libertatearen ariketarako mugak, subiranotasuna eta nafar gizartearen gandik independentziak etengabeko aukera galera ekartzen du errealitatean alor ekonomiko, politiko, kultural eta sozialetan.

II.26.-TXANPONA: Espainiak eta Frantziak jarraiako konkista inposatutako mugengatik, Nafarroa ikusten da euroak irabiatzea eta Europako diru-politikan parte hartzea kenduta, hura mila urtetan zehar Europako Estatu bezala 1837ra arte egin arren.

II.27.- MUGA EFEKTUA: Hispaniar-frantziar 1856ko mugaren inposatzeak, nafar gizartearen banatzen denaren, sortzen du bera etengabe, eta EBeko barruko mugen gainean, kalte sozial eta ekonomiko larrietako, hitzarmenak gorabehera.